

RYNEK PRACY I KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI

PREZENTACJA DELAB UW

KONFERENCJA KOMPETENCJE NA POLSKIM RYNKU PRACY IT – BADANIA, STAN, TRENDY
6 KWIETNIA 2021 R.

➤ Plan wystąpienia

1. Badania na temat przyszłości pracy

2. Transformacja cyfrowa pracy

3. Digital Economy and Society Index

4. Kompetencje przyszłości

5. Konkluzje

1. BADANIA NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI PRACY

THE FUTURE OF EMPLOYMENT: HOW SUSCEPTIBLE ARE JOBS TO COMPUTERISATION?*

Carl Benedikt Frey[†] and Michael A. Osborne[‡]

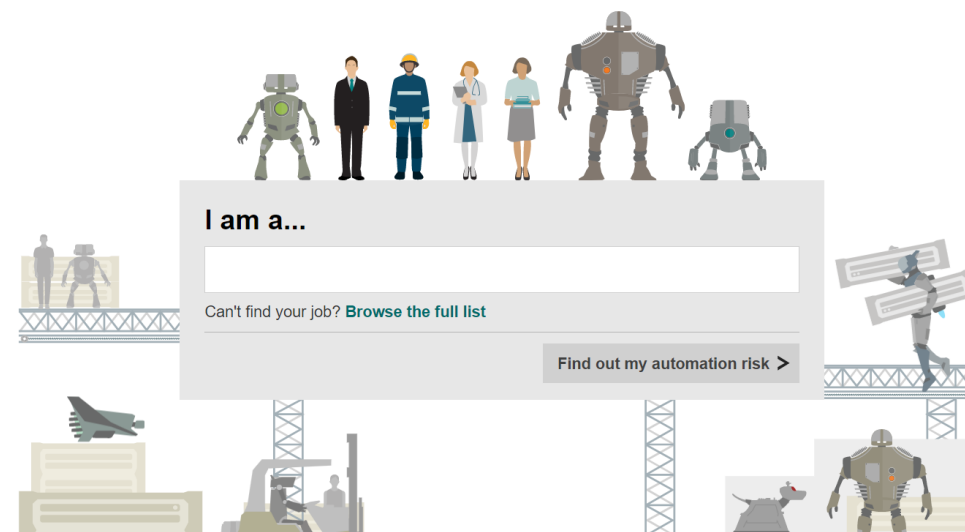
September 17, 2013

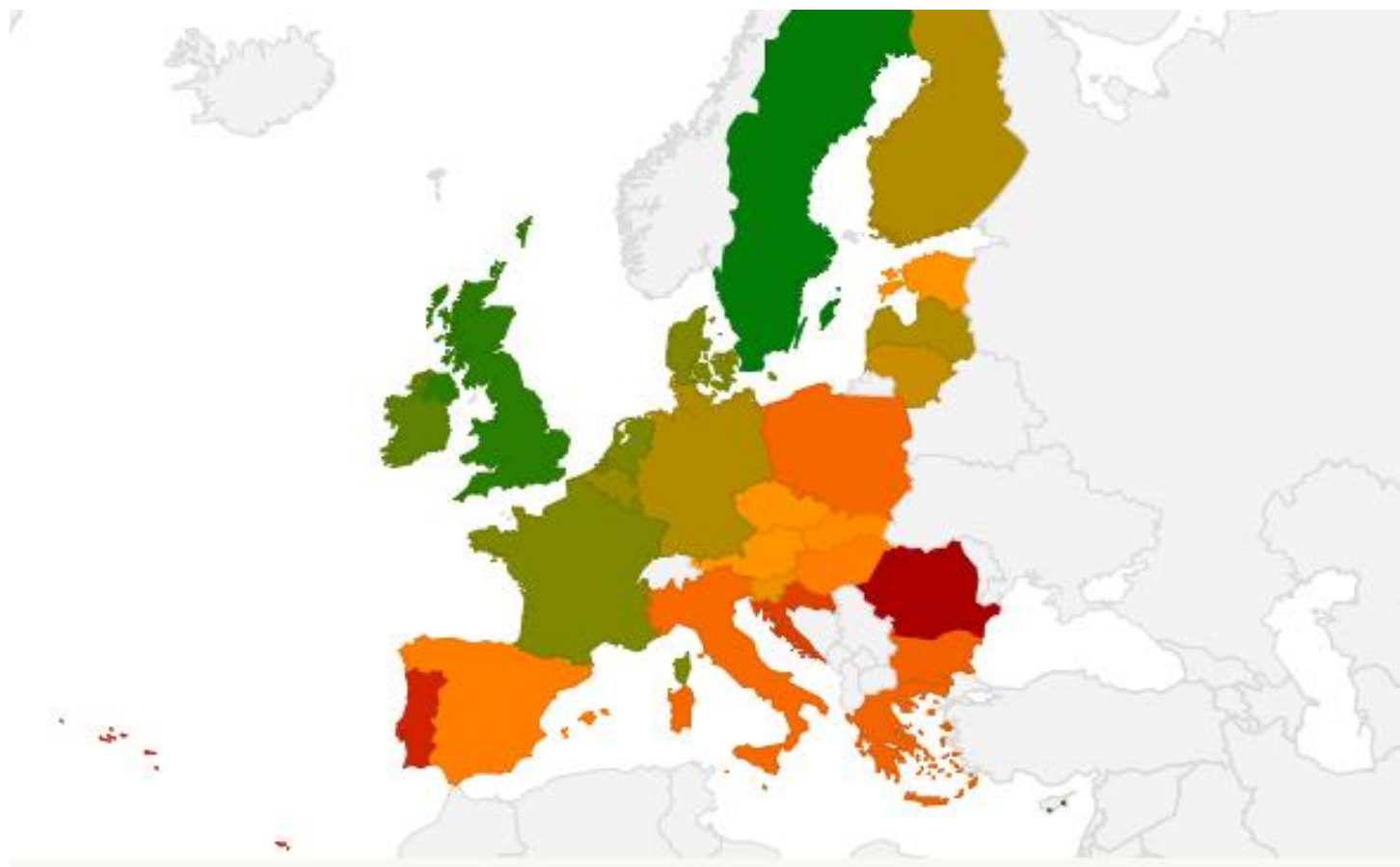
Abstract

We examine how susceptible jobs are to computerisation. To assess this, we begin by implementing a novel methodology to estimate the probability of computerisation for 702 detailed occupations, using a Gaussian process classifier. Based on these estimates, we examine expected impacts of future computerisation on US labour market outcomes, with the primary objective of analysing the number of jobs at risk and the relationship between an occupation's probability of computerisation, wages and educational attainment. According to our estimates, about 47 percent of total US employment is at risk. We further provide evidence that wages and educational attainment exhibit a strong negative relationship with an occupation's probability of computerisation.

Keywords: Occupational Choice, Technological Change, Wage Inequality, Employment, Skill Demand

JEL Classification: E24, J24, J31, J62, O33.

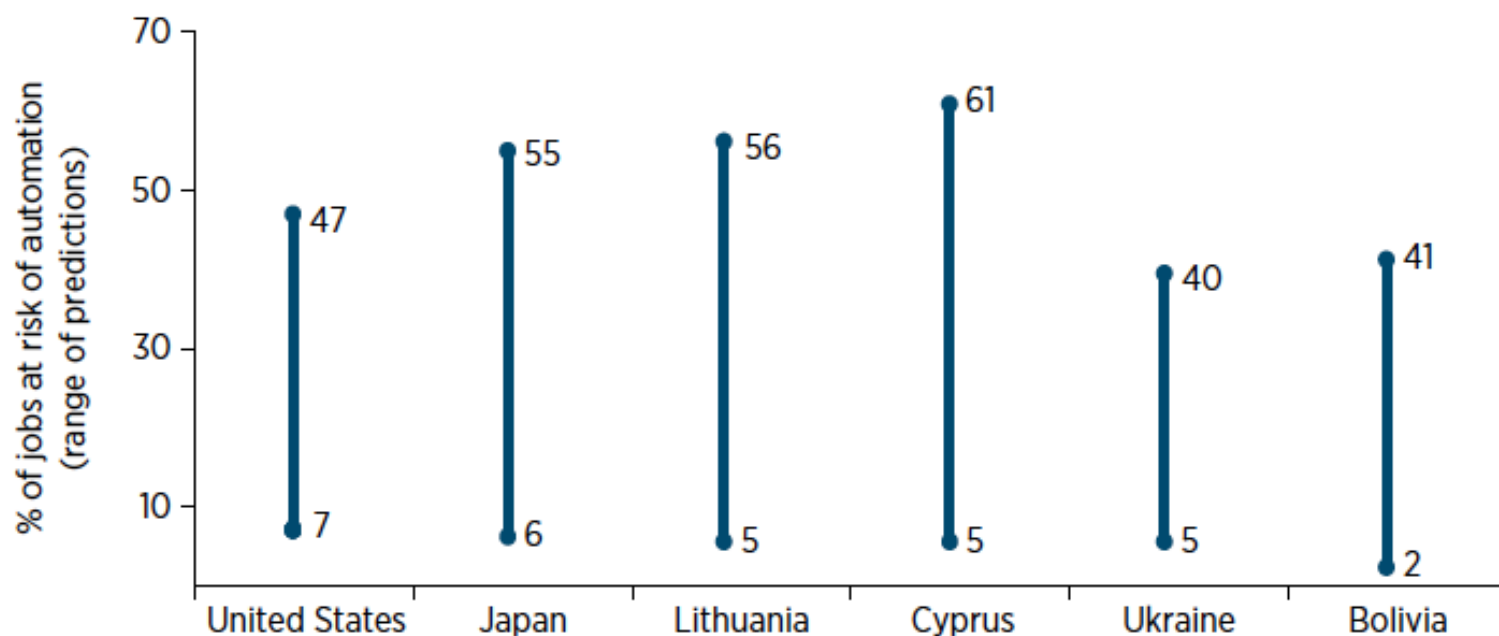

Źródło: Breugel (J. Bowles), *Chart of the Week: 54% of EU jobs at risk of computerisation*, 2014. Dostęp online: <http://bit.ly/29TL30e>

Rozbieżności w przewidywaniach naukowców

FIGURE 1.1 Estimates of the percentage of jobs at risk from automation vary widely

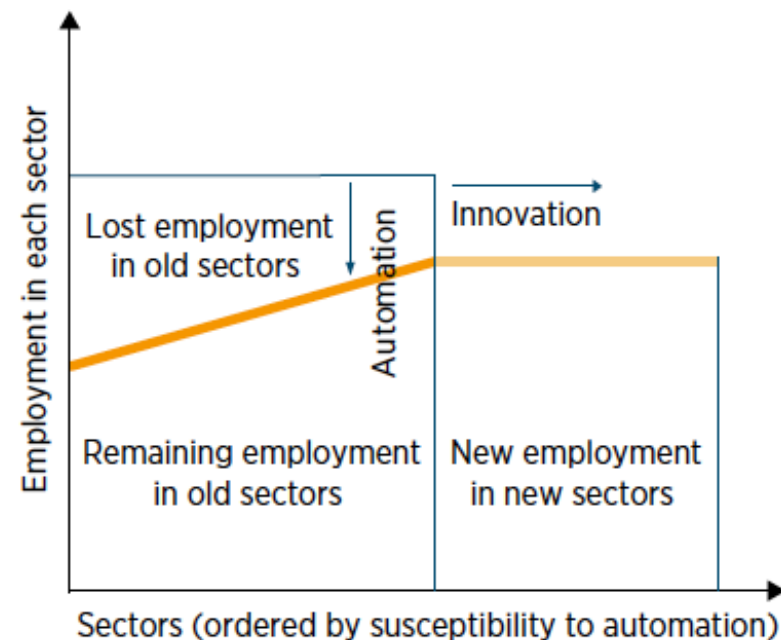
Sources: WDR 2019 team, based on World Bank (2016); Arntz, Gregory, and Zierahn (2016); David (2017); Hallward-Driemeier and Nayyar (2018).

Note: The figures represent the highest and lowest estimates of the percentage of jobs at risk of automation in economies for which more than one estimate has been produced by different studies. A job is at risk if its probability of being automated is greater than 0.7.

Źródło: International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank (2019) *The Changing Nature of Work*, s. 22

Lecz pewne trendy wydają się niekwestionowalne

FIGURE 1.5 In the future, the forces of automation and innovation will shape employment

Source: Glaeser 2018.

Note: The ordering of the sectors in the figure should be understood as running from the most automatable to the least automatable, or from low-skill and middle-skill jobs to high-skill jobs where there is a decline in the relative demand for some less educated workers.

2. TRANSFORMACJA CYFROWA RYNKU PRACY

TRANSFORMACJA CYFROWA

STRUKTURALNA ZMIANA MODELU FUNKCJONOWANIA

- rynku
- konsumentów
- przedsiębiorstw i innych organizacji (w tym uczelni),
- państwa
- pracowników
- globalnej gospodarki

➡➡➡ datafikacja, platformizacja i personalizacja

Gospodarka cyfrowa

szerokie zastosowanie rozwiązań cyfrowych w tradycyjnych sektorach i zmiana modelu funkcjonowania gospodarki

Sektor cyfrowy

rozwój nowych modeli biznesowych w oparciu o rozwiązania cyfrowe

Produkty cyfrowe

usługi i towary cyfrowe

TRANSFORMACJA CYFROWA – NIE CHODZI JUŻ O SAMO WDRAŻANIE TECHNOLOGII CYFROWYCH. WYZWANIEM JEST ZMIANA W 3. OBSZARACH:

TECHNOLOGIE

Łączność

Automatyzacja

Autonomizacja

Inteligentny produkt

PROCESY

Integracja pionowa

Integracja pozioma

Integracja życia produktu

Standaryzacja

ORGANIZACJA

Strategia

Przywództwo

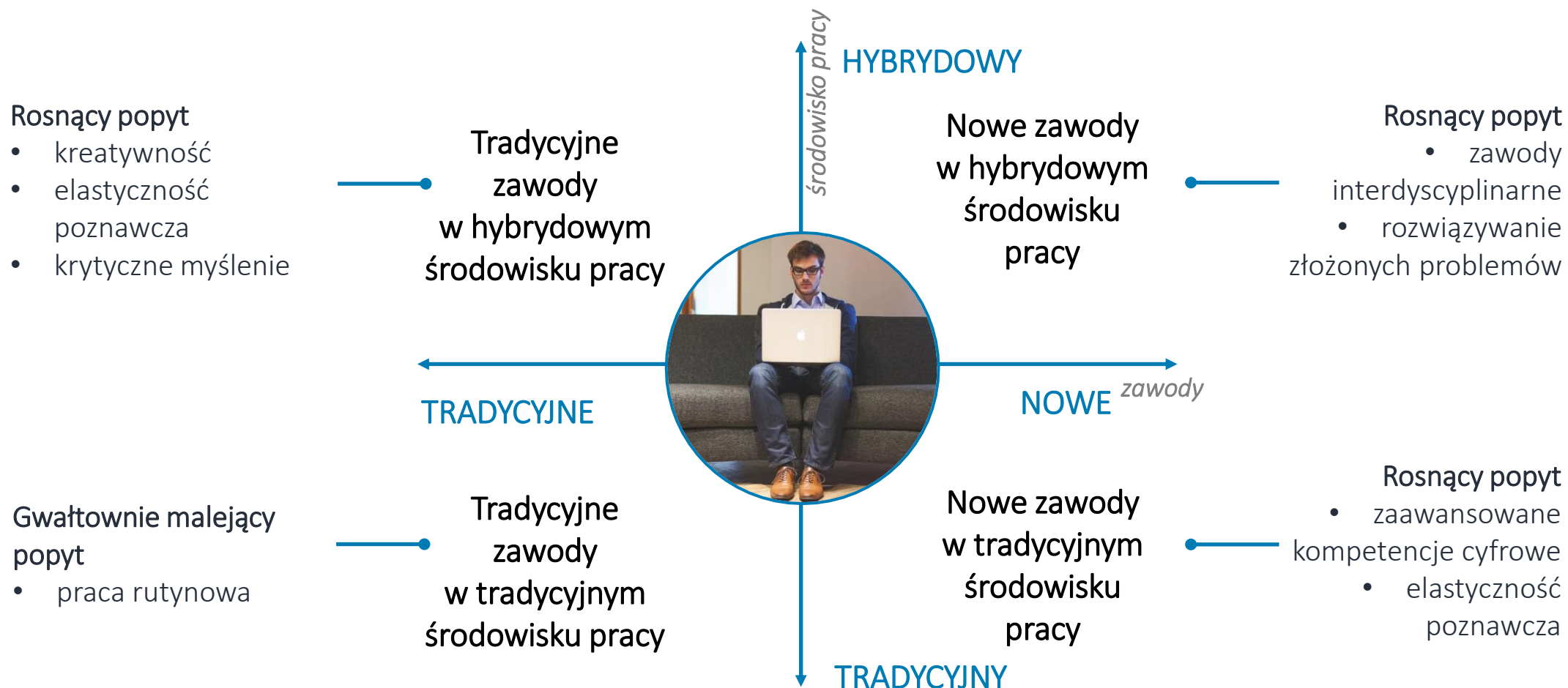
Pracownicy

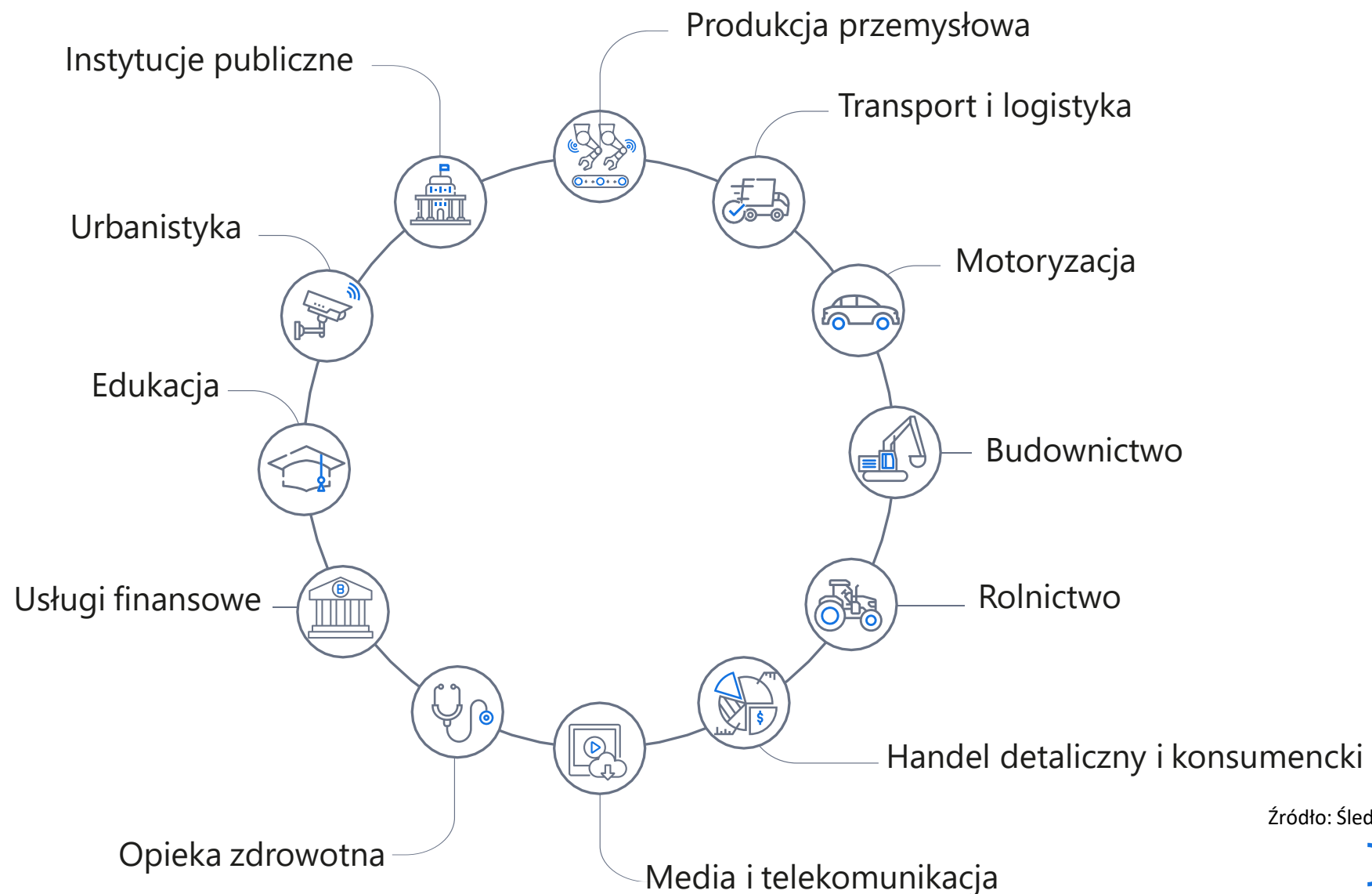
Współpraca i projekty

TRANSFORMACJA CYFROWA ZMIENIA ŚRODOWISKO PRACY I ZAPOTRZEBOWANIE NA KOMPETENCJE

SZTUCZNA INTELIGENCJA ZNAJDUJE ZASTOSOWANIE W WIELU OBSZARACH ŻYCIA GOSPODARCZEGO I SPOŁECZNEGO

Źródło: Śledziowska, Włoch 2020

TRANSFORMACJA CYFROWA ZMIENIA ZADANIA WYKONYWANE PRZEZ PRACOWNIKÓW

Aktywności wykonywane wyłącznie przez ludzi

- Nierutynowe zadania fizyczne
- Nierutynowe zadania kognitywne
- Współpraca z innymi
- Zarządzanie ludźmi
- Przedsiębiorczość

Aktywności hybrydowe wykonywane wspólnie przez ludzi i maszyny

Ludzie dopełniają maszyny

- Niestandardowe rozwiązania
- Rozwiązywanie złożonych problemów
- Krytyczne myślenie

AI zwiększa ludzkie możliwości

- Wzmacnianie potencjału umysłowego
- Wzmacnianie potencjału fizycznego

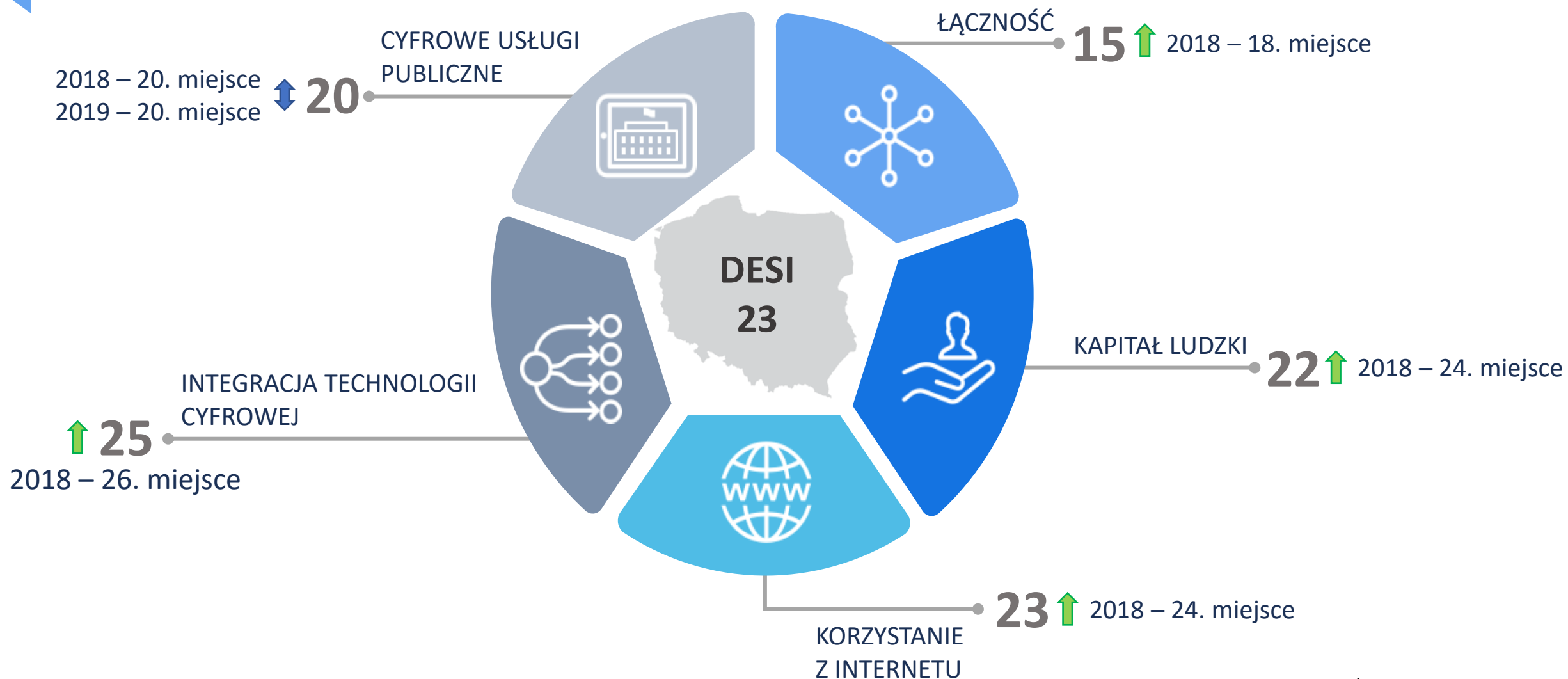
Aktywności wykonywane wyłącznie przez maszyny

- Zadania rutynowe
- Autonomiczne podejmowanie decyzji
- Zbieranie, integracja i analiza danych
- Przestrzeganie procedur i standardów

3. DANE DOTYCZĄCE POLSKI

NAJWIĘKSZE WYZWANIE W OBSZARACH „KAPITAŁ LUDZKI” I „INTEGRACJA TECHNOLOGII”

Źródło: DESI Eurostat.

ODSTAJEMY:

Chmura

% przedsiębiorstw

2018 - **6%**

2020 - **7%**

UE w 2020 - **18%**

Media społecznościowe

% przedsiębiorstw

2018 - **10%**

2020 - **14%**

UE w 2020 - **25%**

MŚP prowadzące sprzedaż internetową

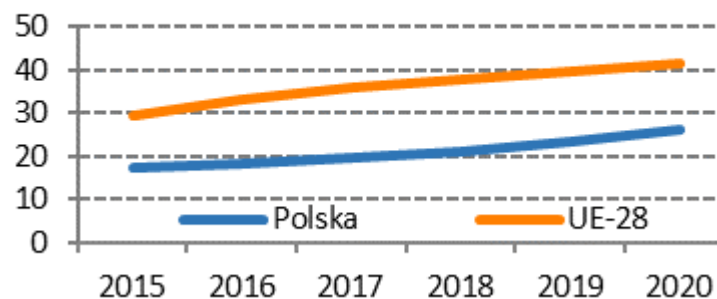
% MŚP

2018 – **9%**

2019 – **13%**

UE w 2020 - **18%**

4 Integracja technologii cyfrowej

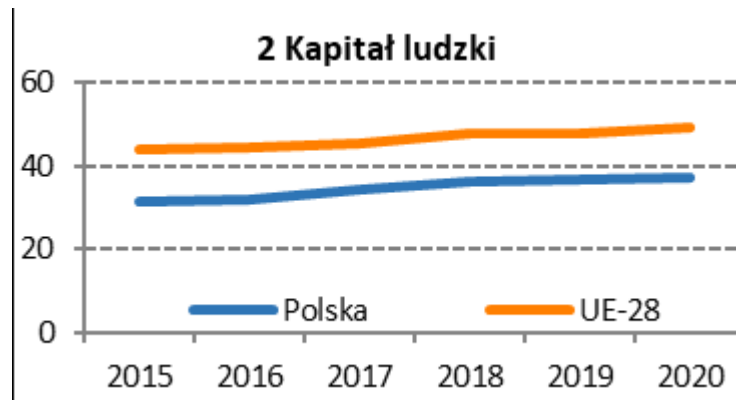
POZIOM INTEGRACJI TECHNOLOGII W ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH

W Polsce widać wyraźne różnice we wdrożeniu technologii między dużymi firmami i MŚP.
Poza użyciem robotów, Polska plasuje się w ogonie rankingu krajów UE

	MŚP	DUŻE FIRMY
Użycie robotów przemysłowych lub usługowych (2018)	6% 9. MIEJSCE W UE	22% 14. MIEJSCE W UE
Analiza big data z dowolnego źródła (2018)	7% 21. MIEJSCE W UE	26% 21. MIEJSCE W UE
Korzystanie z usług chmur obliczeniowych (2018)	10% 26. MIEJSCE W UE	43% 23. MIEJSCE W UE
Używa RFID (2017)	8% 23. MIEJSCE W UE	47% 11. MIEJSCE W UE

Źródło: DESI Eurostat.

KAPITAŁ LUDZKI

POSTĘP:

Absolwenci kierunków teleinformatycznych

% absolwentów

2018 - **3,0%**

2019 - **3,5%**

UE w 2020 – **3,6%**

ODSTAJEMY:

Co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe

% osób

2018 - **46%**

2020 - **44%**

UE w 2020 - **58%**

Kobiety specjaliści w dziedzinie ICT

% zatrudnionych kobiet

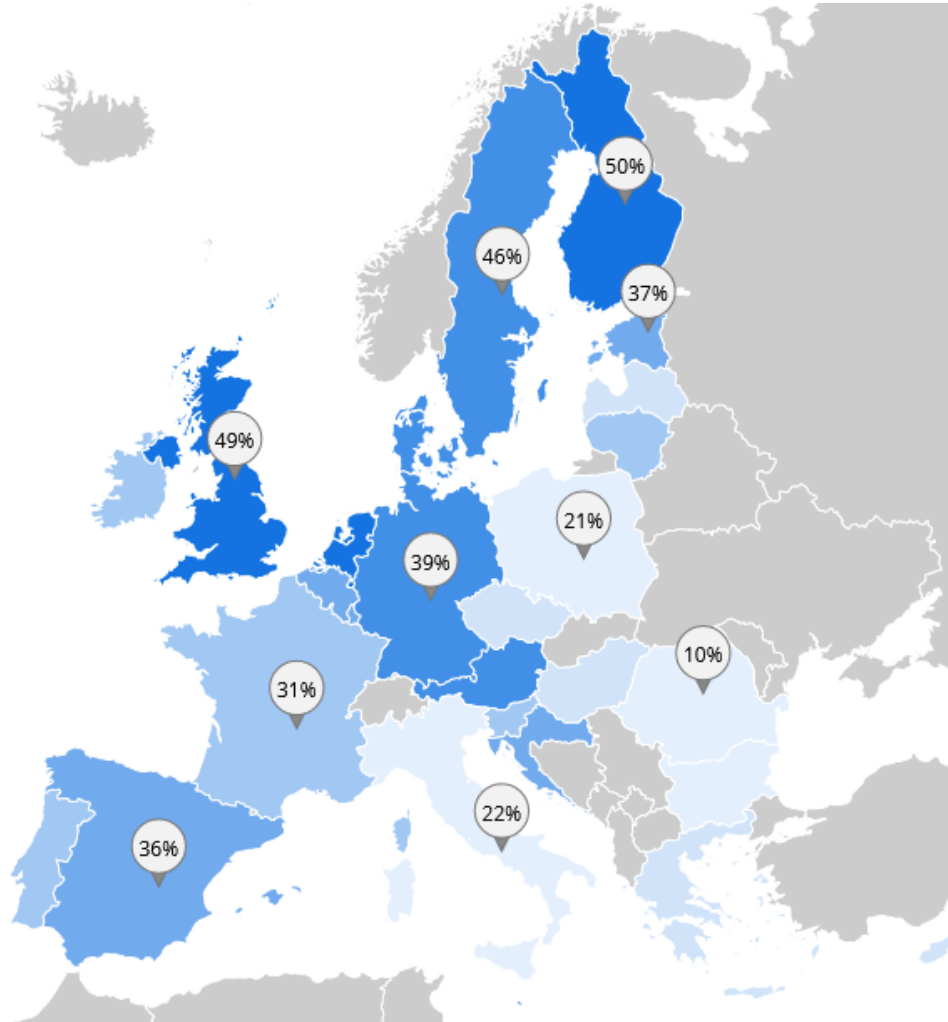
2018 - **0,9%**

2020 - **0,9%**

UE w 2020 - **1,4%**

POMIMO KLUCZOWEJ ROLI KOMPETENCJI (W TYM CYFROWYCH), JEDYNIE CO PIĄTY POLAK POSIADA PONADPODSTAWOWE UMIEJĘTNOŚCI CYFROWE

Odsetek obywateli o ponadpodstawowych umiejętnościach cyfrowych (2019)

55%

LIDER
FINLANDIA

33%

KRAJE UE
ŚREDNIA UE28

24%

GRUPA WYSZEHRADZKA
ŚREDNIA

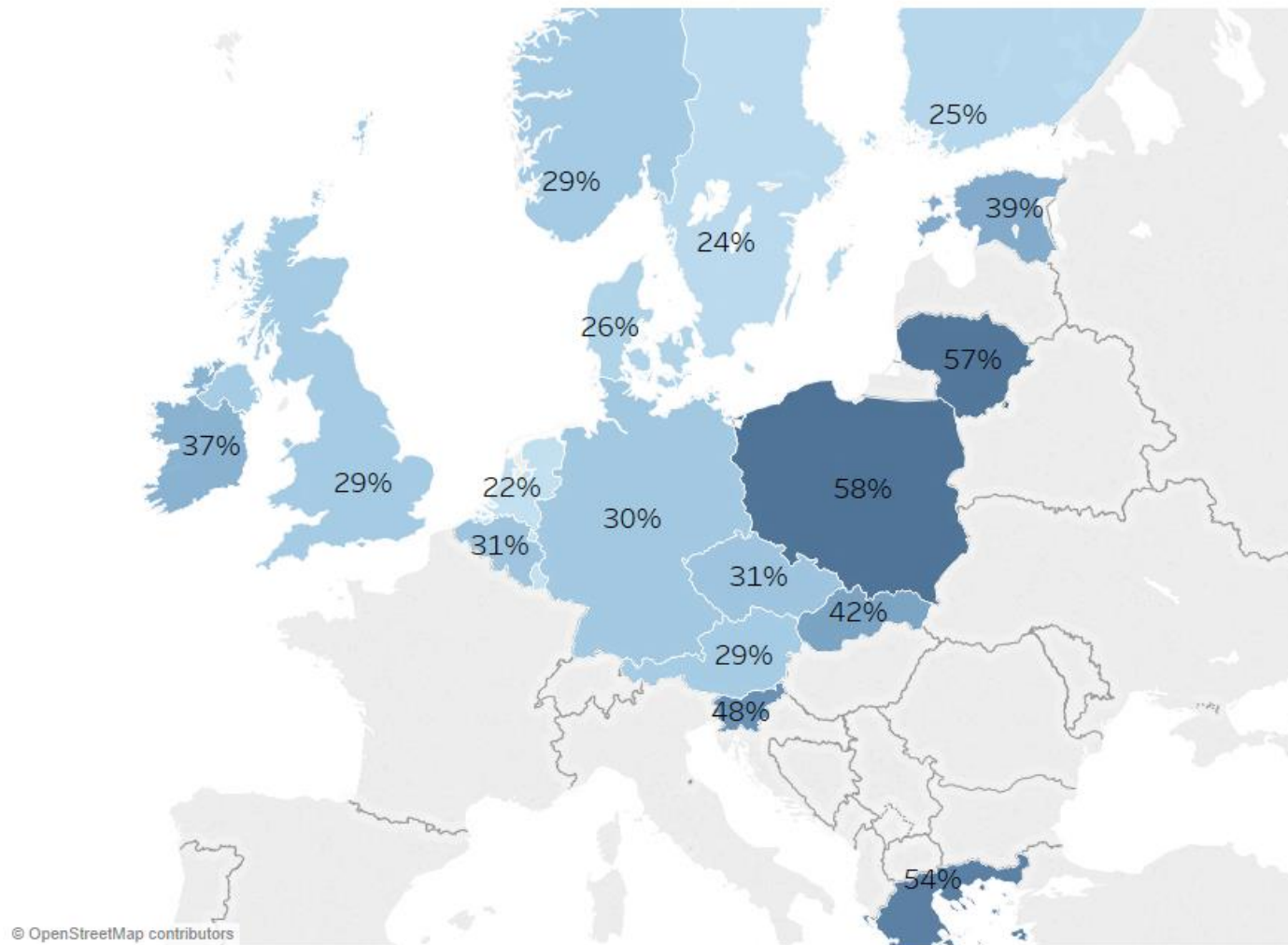
21%

POLSKA
25. MIEJSCE WŚRÓD UE28

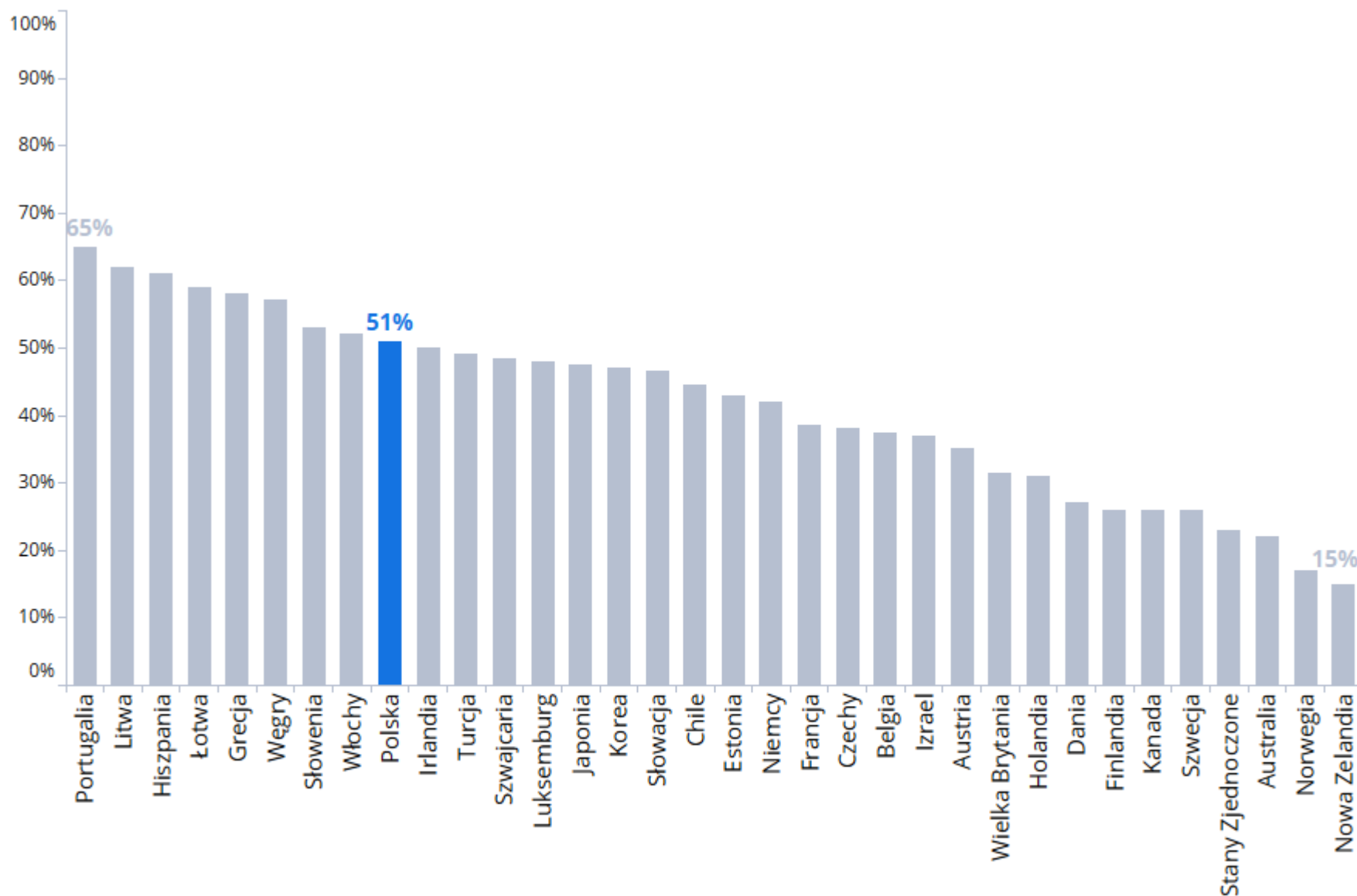
Źródło: DESI Eurostat.

POLSKA Z NAJWIĘKSZYM ODSETKIEM DOROSŁYCH Z NISKIM POZIOMEM CYFROWYCH UMIEJĘTNOŚCI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

Odsetek dorosłych z niskim poziomem cyfrowych umiejętności rozwiązywania problemów

W POLSCE KONIECZNE JEST DOKSZTAŁCENIE ZAWODOWE CO DRUGIEGO DOROSŁEGO POLAKA

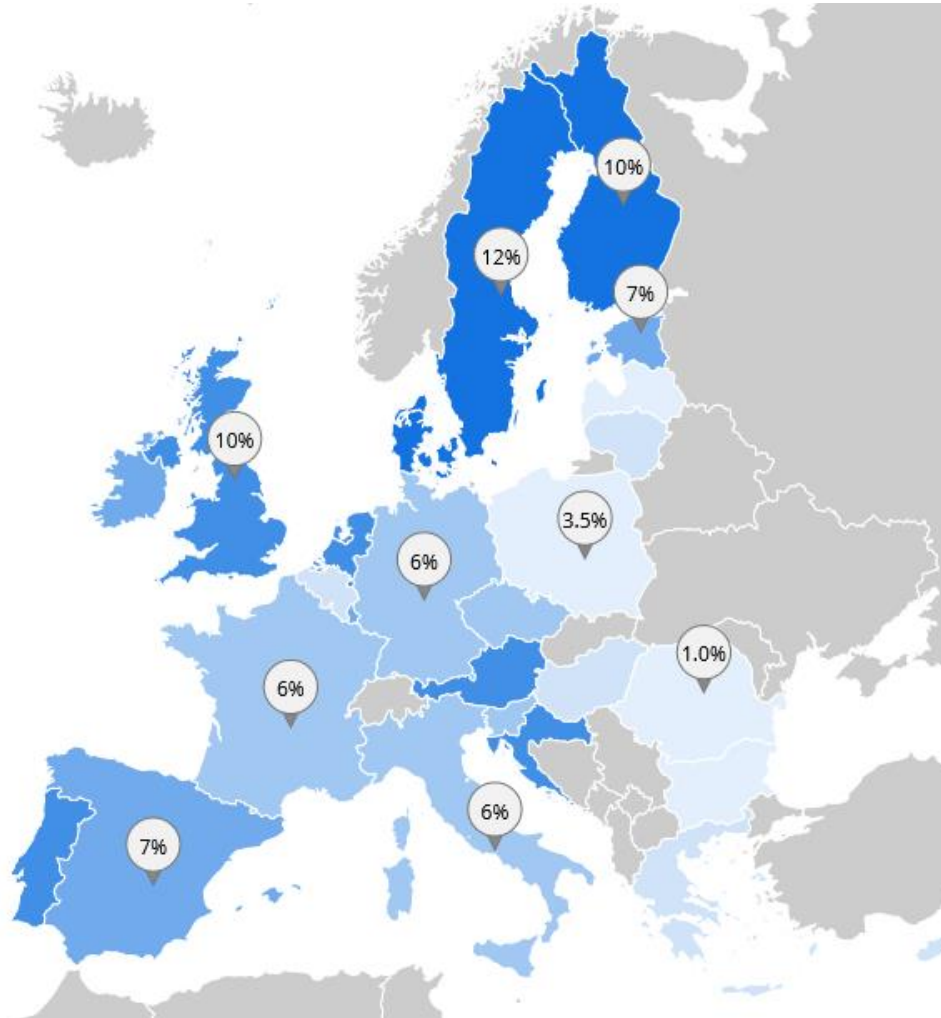

Źródło: OECD (2019).

UMIEJĘTNOŚĆ PROGRAMOWANIA JEST RZADKOŚCIĄ

wśród niewielkiego grona, które kiedykolwiek napisało linijkę kodu, zdecydowaną większość stanowią **mężczyźni**

Odsetek obywateli, którzy kiedykolwiek napisali linijkę kodu (2019)

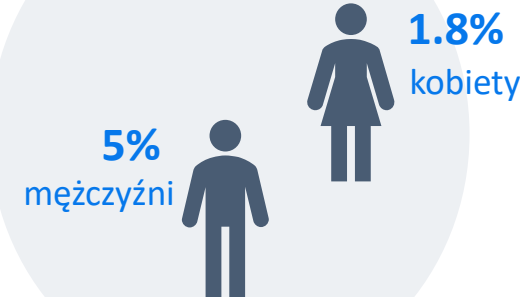
14%

LIDER
DANIA

3,5%

POLSKA
24. MIEJSCE WŚRÓD UE28

PŁEĆ

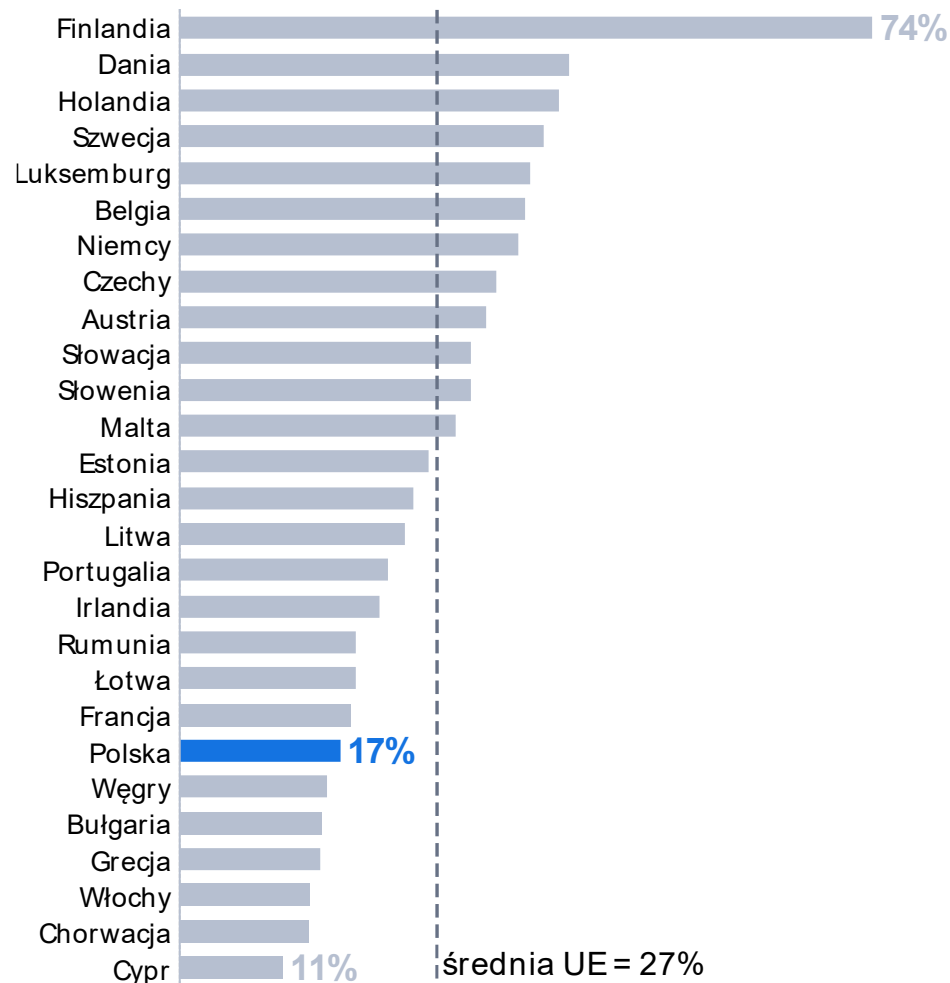

Źródło: DESI Eurostat.

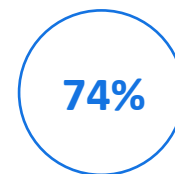
PONADTO POLACY NIE KSZTAŁCĄ SIĘ NA WŁASNĄ RĘKĘ

jedynie prawie **co piąty** aktywny na rynku pracy Polak wziął udział w szkoleniach rozwijających kompetencje cyfrowe

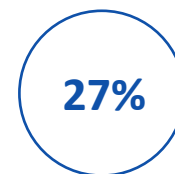
Odsetek aktywnej siły roboczej biorący udział w co najmniej jednym szkoleniu rozwijającym kompetencje cyfrowe (2018)

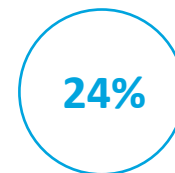
średnia UE = 27%

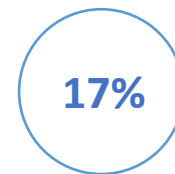
LIDER
FINLANDIA

KRAJE UE
ŚREDNIA UE28

GRUPA WYSZEHRADZKA
ŚREDNIA

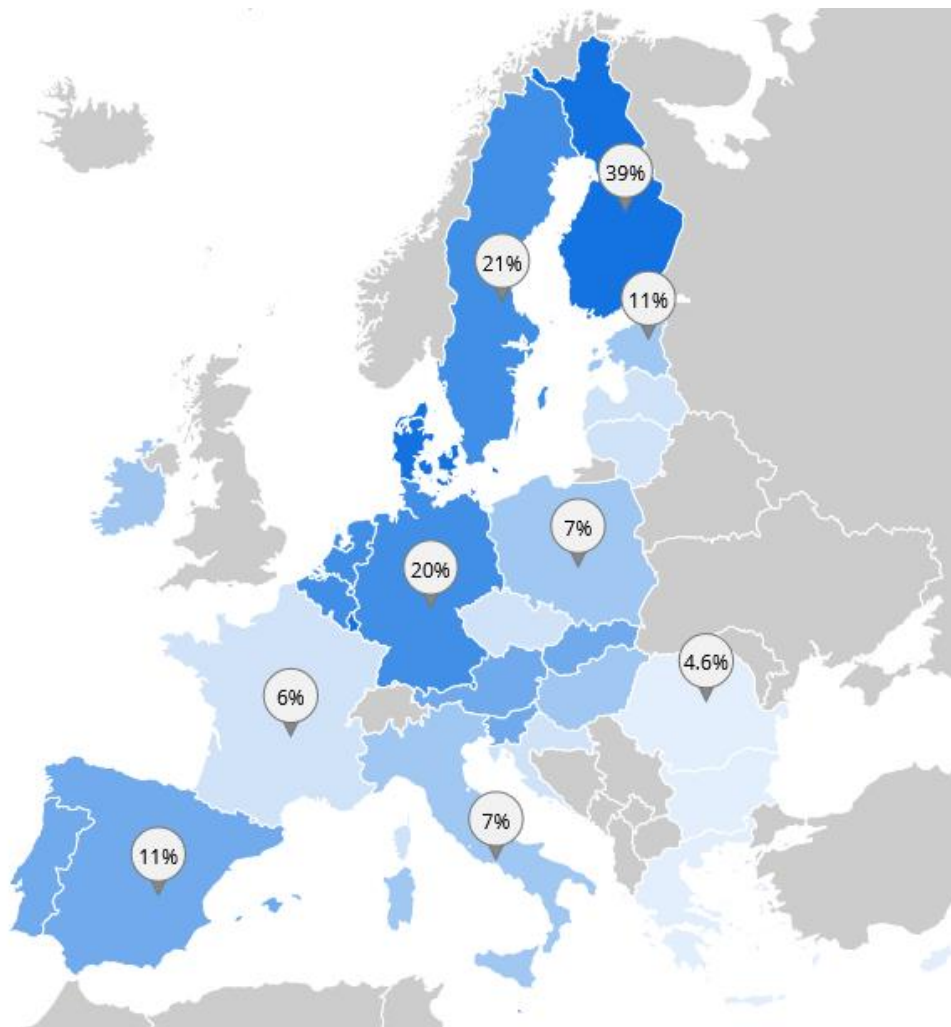
POLSKA
21. MIEJSCE WŚRÓD UE28

Źródło: DESI Eurostat.

POLACY TAKŻE NIE KSZTAŁCĄ UMIEJĘTNOŚCI CYFROWYCH W MIEJSCU PRACY...

tylko **7%** pracowników wzięło udział w szkoleniach wzmacniających kompetencje cyfrowe zapewnianych przez pracodawców

Odsetek pracowników korzystających ze szkoleń w zakresie kompetencji cyfrowych opłacanych lub organizowanych przez pracodawcę (2018)

39%

LIDER
FINLANDIA

13%

KRAJE UE
ŚREDNIA UE28

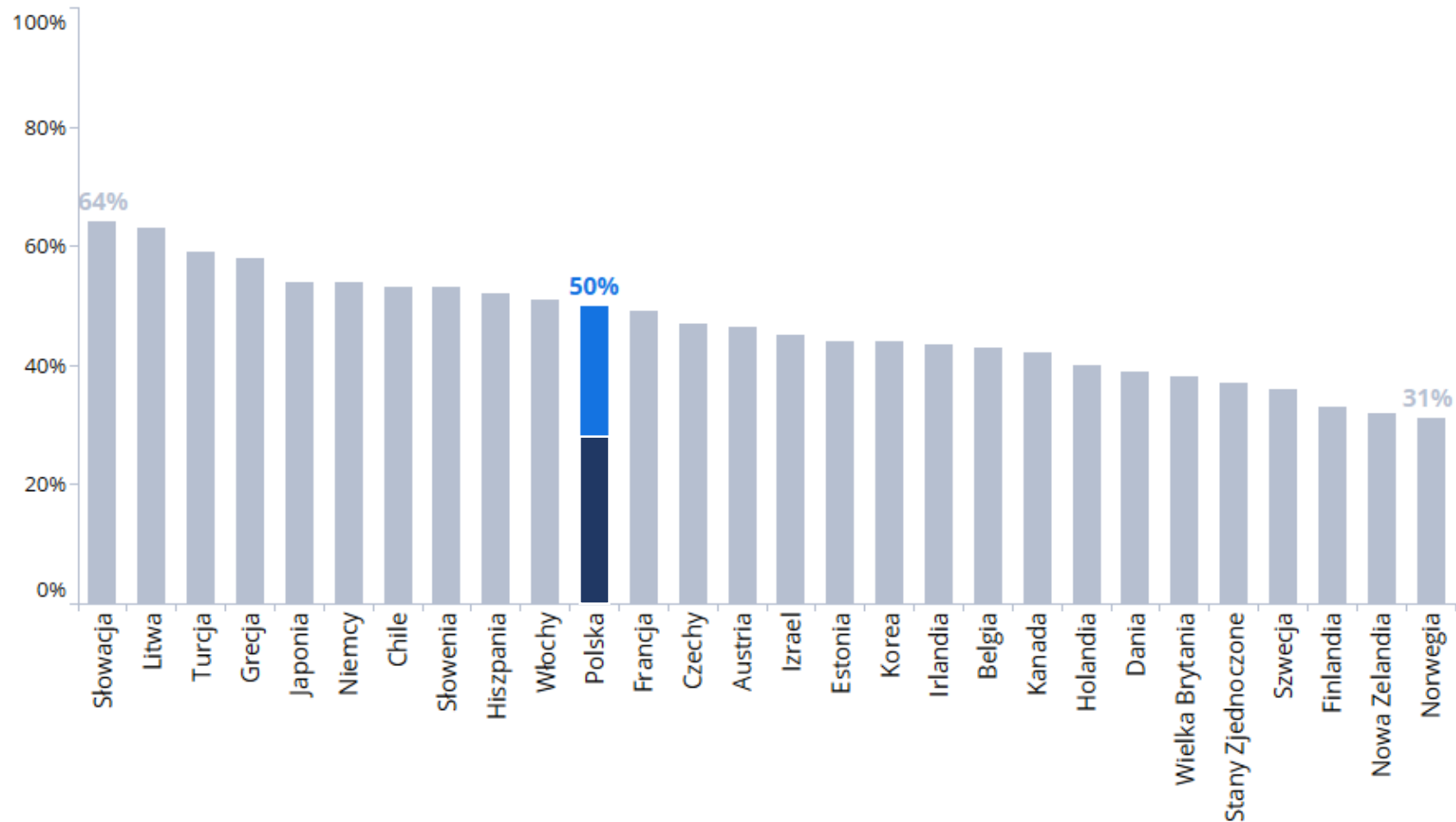
8%

GRUPA WYSZEHRADZKA
ŚREDNIA

7%

POLSKA
16. MIEJSCE WŚRÓD UE28

ODSETEK PRACOWNIKÓW NARAŻONYCH NA AUTOMATYZACJĘ PRACY WYNOŚI W POLSCE 50%, Z CZEGO CO PIĄTY WYSTAWIONY JEST NA BARDZO WYSOKIE RYZYKO.

Źródło: OECD (2019), EIB (2018)

4. KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI

KLUCZOWEGO ZNACZENIA NABIERAJĄ KOMPETENCJE, KTÓRE ODRÓŻNIAJĄ PRACĘ CZŁOWIEKA OD PRACY SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH, ROBOTÓW CZY SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

BADANĄ GRUPĄ BYLI **STUDENCI** I ŚWIEŻY **ABSOLWENCI**, UCZESTNICY WARSZTATÓW DESIGN THINKING Z 7 MIAST

1128
uczestników warsztatów Design Thinking
z 7 miast wypełniło ankietę

20

z nich udzieliło wywiadów
jakościowych

STUDENCI
36%

ABSOLWENCI
64%

84%
z nich pracowało
zarobkowo

98%
z nich pracowało
zarobkowo

13%
z nich podjęło próbę
założenia startupu

33%
z nich podjęło próbę
założenia startupu

62%
KOBIET

38%
MEŹCZYZN

DLA STUDENTÓW Z OBSZARU NAUK TECHNICZNYCH NAJWAŻNIEJSZE JEST ROZWIJANIE KOMPETENCJI POZNAWCZYCH

Jak ważne jest dla ciebie, żeby na studiach nauczano następujących umiejętności? Procent odpowiedzi „Bardzo ważne”, obszar nauk technicznych

Źródło: Badanie DELab UW na zlecenie PFR i Google

KOMPETENCJE CYFROWE NA UCZELNIACH ROZWIJANE SĄ GŁÓWNIIE NA PODSTAWOWYM POZIOMIE

WYKORZYSTYWANIE NOWYCH
PROGRAMÓW I NARZĘDZI
CYFROWYCH

Świetnie	Na podstawowym poziomie	W ogóle	Nie wiem
14%	48%	31%	7%

Źródło: Badanie DELab UW na zlecenie PFR i Google, [link](#)

UCZELNIE WYŻSZE RADZĄ SOBIE Z WZMACNIANIEM KOMPETENCJI POZNAWCZYCH

KREATYWNOŚĆ

KRYTYCZNE MYŚLENIE

ROZWIĄZYWANIE ZŁOŻONYCH
PROBLEMÓW

Świetnie	Na podstawowym poziomie	W ogóle	Nie wiem
21%	38%	36%	5%
26%	47%	23%	4%
19%	48%	27%	6%

Źródło: Badanie DELab UW na zlecenie PFR i Google

SPOŚRÓD **KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH** UCZELNIE STOSUNKOWO NAJLEPIEJ WZMACNIAJĄ UMIEJĘTNOŚĆ WSPÓŁPRACY Z INNYMI LUDŹMI

ZARZĄDZANIE LUDŹMI

INTELIGENCJA EMOCJONALNA

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

WSPÓŁPRACA Z INNYMI

Świetnie	Na podstawowym poziomie	W ogóle	Nie wiem
10%	32%	52%	7%
21%	28%	44%	7%
10%	37%	45%	8%
26%	53%	17%	4%

Źródło: Badanie DELab UW na zlecenie PFR i Google

➤ POTRZEBNY EKOSYSTEM EDUKACYJNY

- Centrum: **jednostka**
 - dysponuje kompetencjami przyszłości
 - porusza się po ciągle zmieniającym się rynku pracy
- **Instytucje edukacyjne**
 - Kształtowanie kompetencji i postaw umożliwiających samodzielne sięganie po kolejne formy edukacyjne.
 - Budowanie bazy wiedzy i umiejętności, którą absolwenci będą potrafili poszerzać i rozbudowywać o kolejne, wymagane na rynku pracy
 - **Cechy:** współpracujące z otoczeniem, usieciowione
- **Edukacja pozaformalna lub nieformalna**
 - mikro kursy zawodowe,
 - szkolenia
 - samokształcenie za pośrednictwem platform e-learningowych

5. KONKLUZJE

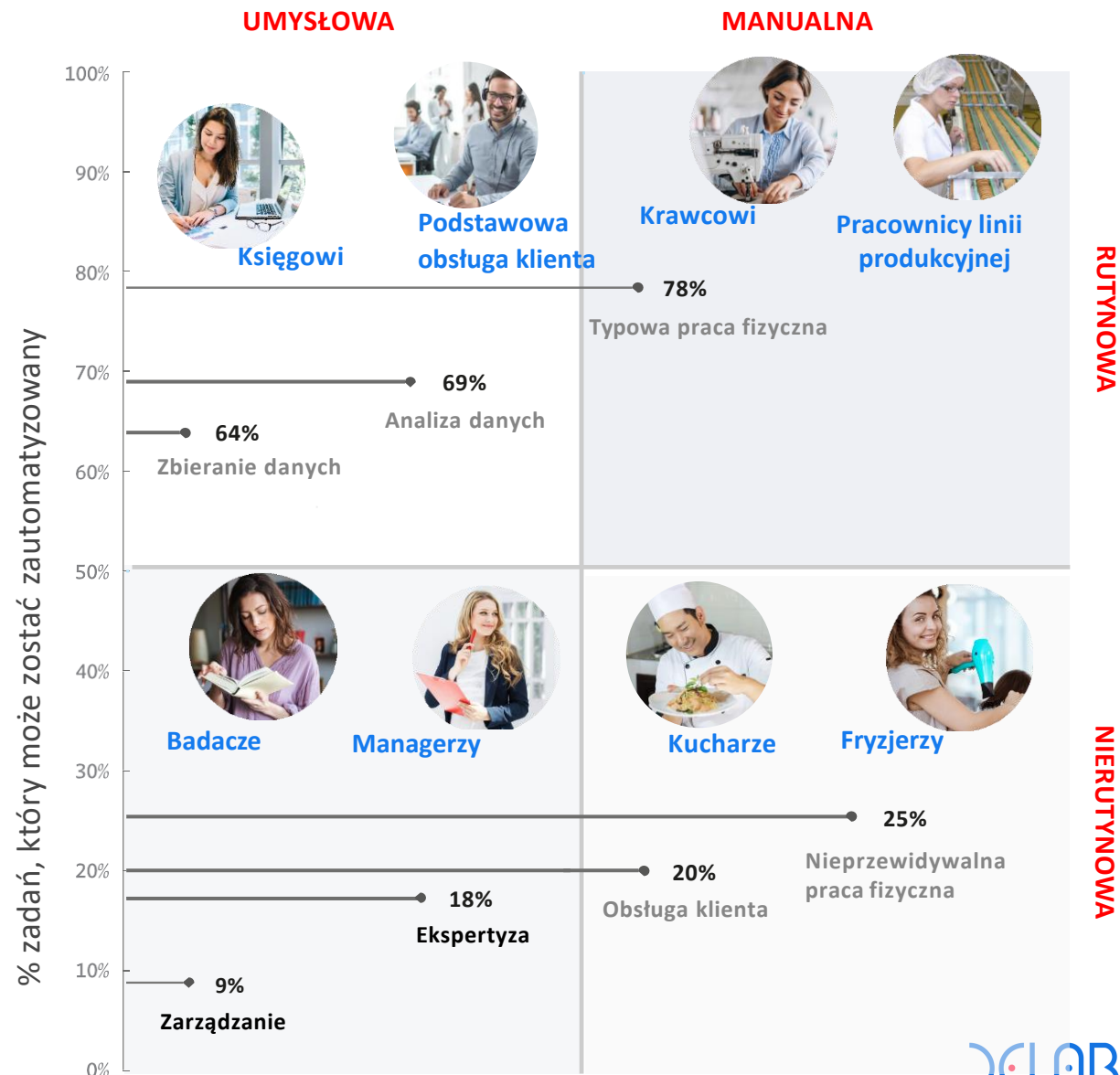
NIE WSZYSTKIE ZAWODY I NIE WSZYSTKIE SEKTORY SĄ RÓWNIE PODATNE NA AUTOMATYZACJĘ I ROBOTYZACJĘ

Wzrost robotyzacji i automatyzacji powoduje, że:

- **spada zatrudnienie w działach, w których praca – fizyczna i umysłowa jest zrutynizowana** (lub „zproceduralizowana”) Autor et al. (2003); Autor & Dorn (2013); Dao et al. (2017); Author & Salmons, (2018)
- **powstają miejsca pracy, w sektorach wymagających wysokich kwalifikacji** oraz w sektorach, gdzie kwalifikacje są niskie, ale wykonywana praca nie jest rutynowa (usługi dla ludności). Ten drugi segment wchłania pracowników odpływających z sektorów, w których praca jest zastępowana przez technologię (Autor i Dorn, 2013)

Pierwotny i wtórny rynek pracy

Źródło: Asian Development Bank, Asian Development Outlook 2018. How technology affects jobs, ADB 2018, s. 61, <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/411666/ado2018.pdf>.

KOMPETENCJE 4.0 – NIE TYLKO TE CYFROWE, ALE RÓWNIEŻ POZNAWCZE I SPOŁECZNE

KOMPETENCJE CYFROWE I TECHNICZNE

Kompetencje
inżynierskie

Zaawansowane
kompetencje cyfrowe

Ponadpodstawowe
kompetencje cyfrowe

KOMPETENCJE POZNAWCZE

Krytyczne
myślenie

Elastyczność
poznawcza

Kreatywność

Rozwiązywanie
Złożonych problemów

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

Współpraca
z innymi

Inteligencja
emocjonalna

Zarządzanie
ludźmi

Przedsiębiorczość

Dziękuję za uwagę!

DELab UW
ul. Dobra 56/66
00-312 Warszawa

www.delab.uw.edu.pl
delab@uw.edu.pl
+48 22 55 27 001

